

PWYLLGOR CRAFFU'R CABINET

2.00 PM DYDD MERCHER, 3 CHWEFROR 2021

VIA MICROSOFT TEAMS

Rhaid gosod pob ffôn symudol ar y modd distaw ar gyfer parhad y cyfarfod

Rhan 1

1. Croeso a galw'r rhestr
2. Cyhoeddiad y Cadeirydd
3. Datganiadau o fuddiannau
4. Cofnodion y cyfarfod blaenorol (*Tudalennau 5 - 26*)
 - 25 Tachwedd 2020
 - 10 Rhagfyr 2020
 - 8 Ionawr 2021
 - 13 Ionawr 2021
5. Ymgynghoriad ar Gynigion Cyllideb 2021/22 (*Tudalennau 27 - 42*)
6. Craffu Cyn Penderfynu
 - Dewis eitemau priodol o agenda'r Cabinet ar gyfer craffu cyn penderfynu (amgaeir adroddiadau ar gyfer yr Aelodau Craffu)
7. Blaenraglen Waith (*Tudalennau 43 - 46*)
8. Eitemau brys
Unrhyw eitemau brys (boed yn gyhoeddus neu wedi'u heithrio) yn ol disgrisiwn y Cadeirydd yn unol ag Adran 100B (4) (b) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
9. Mynediad i gyfarfodydd

Yn unol â Rheoliad 4 (3) a (5) Offeryn Statudol 2001 Rhif 2290, gellir gwahardd y cyhoedd ar gyfer yr eitem fusnes ganlynol a oedd yn debygol o gynnwys datgelu gwybodaeth eithriedig fel a ddiffinnir ym Mharagraff 14 Rhan 4 Atodlen 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972

Rhan 2

10. Craffu Eitem/Eitemau Preifat Cyn Penderfynu
- Dewis eitemau priodol o agenda'r Cabinet ar gyfer craffu cyn penderfynu (amgaeir adroddiadau ar gyfer yr Aelodau Craffu)
 - Dewis eitemau priodol o agenda Is-bwyllgor (Cyllid) y Cabinet at ddiben craffu cyn penderfynu (amgaeir adroddiadau Isbwyllgor Cyllid y Cabinet ar gyfer yr Aelodau Craffu)

K.Jones
Prif Weithredwr

Canolfan Ddinesig
Port Talbot

Dydd Iau, 28 Ionawr 2021

Aelodaeth y Pwyllgor:

Cadeirydd: M.Harvey

Is-gadeirydd: S.Rahaman

Cynghorwyr: S.E.Freeguard, N.T.Hunt, S.K.Hunt, D.Keogh, S.A.Knoyle, A.Llewelyn, S.Miller, R.Mizen, J.D.Morgan, S.Paddison, L.M.Purcell, S.M.Penry, S.H.Reynolds a/ac A.N.Woolcock

Nodiadau:

- (1) *Os yw aelodau'r pwyllgor neu'r rhai nad ydynt yn aelodau'r pwyllgor am gynnig eitemau perthnasol i'w cynnwys ar yr agenda cyn cyfarfodydd y dyfodol, rhaid iddynt roi gwybod i'r Prif Weithredwr/Cadeirydd 8 niwrnod cyn y cyfarfod.*

- (2) *Os yw'r rhai nad ydynt yn aelodau'r pwyllgor am fod yn bresennol ar gyfer eitem o ddi-ddordeb, mae'n rhaid rhoi rhybudd ymlaen llaw (erbyn 12 hanner dydd ar y diwrnod cyn y cyfarfod). Gall y rhai nad ydynt yn aelodau'r pwyllgor siarad ond nid oes ganddynt hawl i bleidleisio, cynnig nac eilio unrhyw gynnig.*
- (3) *Fel arfer, ar gyfer trefniadau cyn craffu, bydd y Cadeirydd yn argymhell eitemau gweithredol sydd ar ddod i'w trafod/herio. Mae hefyd yn agored i aelodau'r pwyllgor ofyn i eitemau gael eu trafod - er y gofynnir i'r aelodau ddewis a dethol yma o ran materion pwysig.*
- (4) *Gwahoddir aelodau perthnasol Bwrdd y Cabinet hefyd i fod yn bresennol yn y cyfarfod at ddibenion Craffu/Ymgynghori.*
- (5) *Gofynnir i aelodau'r Pwyllgor Craffu ddod â'u papurau ar gyfer Bwrdd y Cabinet i'r cyfarfod.*

Mae'r dudalen hon yn fwriadol wag

PWYLLGOR CRAFFU'R CABINET

(O Bell Trwy Teams)

Aelodau sy'n Bresennol:

Dydd Mercher, 30 Medi 2020

Cadeirydd:	Cynghorydd M.Harvey
Is-gadeirydd:	Cynghorydd S.Rahaman
Cynghorwyr:	S.E.Freeguard, N.T.Hunt, S.K.Hunt, S.A.Knoyle, S.Miller, J.D.Morgan, S.Paddison, S.H.Reynolds a/ac A.N.Woolcock
Swyddogion sy'n Bresennol:	A.Evans, A.Jarrett, N.Pearce, S.Phillips, C.Davies, C.Griffiths, K.Jones, C.Furlow-Harris, T.Davies, C.Plowman, H.Jones a/ac M.Roberts
Gwahoddedigion y Cabinet:	Cynghorwyr C.Clement-Williams, D.Jones, L.Jones, R.G.Jones, E.V.Latham, A.R.Lockyer, P.A.Rees a/ac P.D.Richards

1. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Cymeradwyo cofnodion y cyfarfodydd canlynol:

- 29 Ionawr 2020
- 5 Chwefror 2020
- 12 Chwefror 2020
- 19 Chwefror 2020
- 5 Mawrth 2020
- 21 Mai 2020
- 25 Mehefin 2020
- 23 Gorffennaf 2020
- 30 Gorffennaf 2020

2. CRAFFU CYN PENDERFYNU

Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor i ystyried parhad casgliadau tecstilau ar ymyl y ffordd.

Gofynnodd Aelodau sut byddai'r grwpiau cymunedol neu'r banciau tecstilau yn gallu cael pris ymarferol, os na allai'r cyngor ei gael, drwy gasglu o ymyl y ffordd Eglurwyd nad oedd marchnad ar gyfer y tecstilau cymysg yr oedd y cyngor yn eu casglu; roedd marchnad ar gyfer dillad ailddifyddiadwy oedd wedi'u didoli, ond pe bai'r cyngor yn didoli'r tecstilau cymysg, byddai angen i'r incwm fod yn fwy na chost y didoli er mwyn iddo fod yn ddichonadwy i'r cyngor, a chadarnhawyd gan swyddogion mai nid fel yna yr oedd hi.

Holwyd a oedd gan y cyngor farchnad am decstilau a gasglwyd yn y Canolfannau Ailgylchu Gwastraff cartref (CAGC). Amlygodd swyddogion nad oedd gan y cyngor farchnad ar gyfer ailgylchu, a bod y farchnad yn y sector gwirfoddol a oedd yn barod i fynd ati i ddiidoli'r tecstilau cymysg. Fodd bynnag roedd gan y cwmni gwastraff, FCC Environment, sy'n gweithredu safleoedd y cyngor ar hyn o bryd, fynediad at y marchnadoedd hynny. Cadarnhawyd bod y tecstilau a gasglwyd yn CAGC y cyngor yn mynd i gael eu hanfon i'w didoli.

Awgrymodd swyddogion y gallai aelodau rannu eu profiadau cymunedol â'i gilydd i drosglwyddo gwybodaeth mewn perthynas â threfniadau eraill er mwyn cael mynediad at ailgylchu, gan fod nifer o fannau 'Cash for Clothes' wedi'u trefnu ledled y fwrdeistref sirol; nodwyd hefyd y gallai swyddogion rannu manylion partion y gwyddys eu bod yn cynnig arian parod am ddillad, ac yn amodol ar gymeradwyaeth, fanylion cynrychiolwyr cymunedol sy'n trefnu digwyddiadau. Amlygodd Aelodau fod cyfle i godi arian ar gyfer y gymuned drwy 'Cash for Clothes', a hyd yn oed gyda'r pandemig presennol, gellid ei wneud yn ddiogel a gellid dilyn rheolau cadw pellter cymdeithasol. Ychwanegwyd bod angen i Aelodau fod yn ymwybodol bod llawer o decstilau yn mynd i safleoedd tirlenwi yn y pen draw oherwydd bod llai o hen ddillad yn cael eu casglu ar hyn o bryd.

O ran amserlenni, pe bai'r gwasanaeth casglu o ymyl y ffordd yn dod i ben, nodwyd y byddai angen rhoi o leiaf un mis o rybudd, a digon o amser hefyd i hysbysu'r cyhoedd o'r newid.

Gofynnodd Aelodau a fyddai'r adnoddau casglu'n cael eu cadw e.e. cerbydau, pe bai'r amgylchiadau economaidd yn newid ar gyfer casglu o ymyl y ffordd, a chadarnhaodd swyddogion y byddai; Ychwanegwyd y byddai dwy flynedd yn mynd heibio cyn bod angen newid unrhyw un o'r cerbydau cyntaf.

Mynegwyd pryderon ynghylch y diffyg casglu deunyddiau oherwydd y pandemig a'r cyfyngiadau symud presennol; pe bai hyn yn parhau am

amser hir, gallai'r deunyddiau gael eu gwaredu mewn safle tirlenwi yn y pen draw, a/neu gael eu tipio'n anghyfreithlon yn lle. Nodwyd bod y cyngor yn gweithio'n unol â'r strategaeth genedlaethol sy'n bolisi sy'n annog lefel uchel o aildefnyddio, ailgylchu a chompostio; caiff y deunyddiau na all y cyngor eu haildefnyddio, eu hailgylchu neu eu compostio i weithfeydd Energy for Waste yn hytrach na safleoedd tirlenwi. O ran aelodau'r cyhoedd y gallai fod ganddynt ddeunyddiau ychwanegol, nodwyd bod cynllun eithrio'r cyngor yn dal i weithredu fel y gall y cyhoedd wneud cais, ynghyd â'r gwasanaethau wythnosol a phythefnosol; felly ni ddylai fod rheswm pam na ddylai preswylwyr waredu eu gwastraff yn briodol. Ychwanegodd swyddogion y byddent yn parhau i adolygu'r wybodaeth y mae'r cyngor yn ei chyhoeddi o ran tecstilau.

Amlygwyd bod y safle CAGC agosaf ar gyfer Cwm Tawe Uchaf a Dyffryn Aman yng Nghwmtwrch Isaf, safle sy'n cael ei rannu â Chyngor Powys; Gofynnodd Aelodau a oedd preswylwyr Castell-nedd Port Talbot yn gallu defnyddio'r safle hwn o hyd oherwydd y cyfyngiadau symud lleol presennol. Rhoddwyd cyngor cyfreithiol ar y geiriad presennol yn rheoliadau diweddar Llywodraeth Cymru ynghylch pryd y gellid defnyddio'r gwasanaethau hyn.

Cynigiwyd ac eiliwyd newid ffurfiol i bwynt (i) yr argymhelliad a geir yn yr adroddiad a ddsbarthwyd:-

(i) Mae'r cyngor yn peidio â chasglu tecstilau o ymyl y ffordd ac yn newid ei farchnata'n unol â hyn, gan roi rhybudd o ddeufis i'r cyhoedd; a,

(ii) Bydd swyddogion yn gweithio gydag unrhyw wasanaethau lleol sy'n barod i dderbyn a/neu dalu am decstilau, i helpu i hyrwyddo'r nifer cynyddol o ddigwyddiadau cymunedol a'r defnydd o gyfleusterau 'dod â phethau' fel y rheini a ddarperir mewn Canolfannau Ailgylchu Gwastraff Cartref y cyngor.

Galwyd enwau at ddibenion penderfynu ar y bleidlais; cymeradwywyd y newid o ganlyniad i alw'r enwau.

Yn dilyn proses graffu, roedd y pwyllgor yn gefnogol o'r cynigion i'w hystyried gan y Cabinet.

CADEIRYDD

Mae'r dudalen hon yn fwriadol wag

Cabinet Scrutiny Committee

(Via Microsoft Teams)

Members Present:

4 November 2020

Chairperson: Councillor M.Harvey

Vice Chairperson: Councillor S.Rahaman

Councillors: S.E.Freeguard, N.T.Hunt, S.K.Hunt, D.Keogh, A.Llewelyn, S.Miller, R.Mizen, J.D.Morgan, S.Paddison, L.M.Purcell, S.M.Penry, S.H.Reynolds and A.N.Woolcock

Officers In Attendance S.Phillips, A.Evans, A.Jarrett, H.Jenkins, C.Griffiths, P. Jackson, J.Woodman-Ralph, C.Davies and C.Plowman

Cabinet Invitees: Councillors C.Clement-Williams, D.Jones, L.Jones, R.G.Jones, E.V.Latham, A.R.Lockyer, P.A.Rees and P.D.Richards

1. Declarations of Interests

The following Member made a declaration of interest at the commencement of the meeting:

Councillor S. Reynolds Re: Agenda item 5 Department for Work & Pensions (DWP) Kickstart - Gateway Representative as she is a trustee to Canolfan Maerdy

Councillor N.Hunt Re: Agenda item 4 Christmas Car Parking as his employment is within Port Talbot Town Centre.

2. Minutes of the Previous Meeting

The minutes of the meeting held on 30 September 2020 were approved.

3. **Pre-decision Scrutiny**

The committee scrutinised the following cabinet items:

Department for Work & Pensions (DWP) Kickstart – Gateway Representative

Members commended the scheme and discussed the scope and flexibility of the eligibility of the scheme. It was queried whether young people who were not on universal credit but have a small wage would be entitled to this scheme. Officers explained that the criteria was very strict, however if the member had any particular individuals that required support officers could advise them further.

Following scrutiny, the committee was supportive of the proposals to be considered by cabinet.

4. **Urgent Items**

Because of the need to deal now with the matter contained in Minute No. 5 below, the Chairman agreed that they could be raised as urgent items pursuant to Statutory Instrument 2001 No. 2290 (as amended).

Reason for Urgency

Due to the time element.

5. **Continuation of Covid19- Bus Industry Support.**

Members were updated on the Covid19-Bus Industry Support agreements with Passenger Transport Operators.

Discussions took place around advertisement on service buses as this is currently not promoted by Neath Port Talbot Council.

Officers amended the recommendation at the meeting, as follows:

1. That delegated authority be granted to the Director of Environment and Regeneration and the Head of Engineering and Transport and those officers so designated by them to implement the Welsh Government guidance on the

administration of the Bus Emergency Scheme (BES) while this mechanism continues to support the bus industry.

2. That delegated authority be granted to the Director of Environment and Regeneration and Head of Engineering and Transport to enter into Covid-19 Indemnity Agreements with Passenger Transport Operators in accordance with the guidance provided by Welsh Ministers, the Welsh Government Covid19-Bus Industry Support April 2020 and any subsequent guidance that may be issued by the Welsh Government.

Following scrutiny, Members supported the amended recommendations to cabinet.

6. **Access to Meetings**

RESOLVED: that pursuant to Section 100A(4) and (5) of the Local Government Act 1972, the public be excluded for the following items of business which involved the likely disclosure of exempt information as defined in Paragraph 14 of Part 4 of Schedule 12A to the above Act.

7. **Pre-Decision Scrutiny of Private Item/s**

Committee scrutinised the following private Cabinet item:

Crymlyn Burrows Transfer Station Remodelling – Appointment of Consultants

Members were updated on the private report on the appointment of consultants to support the Crymlyn Burrows Transfer Station Remodelling.

Following scrutiny, the Committee was supportive of the proposal to be considered by the Cabinet Board

Compulsory Purchase Order

Members were updated on private report relating to the process of undertaking a Compulsory Purchase Order (“CPO”) relating to properties in the vicinity of the proposed Neath Transport Hub.

Following scrutiny, the Committee was supportive of the proposal to be considered by the Cabinet Board

CHAIRPERSON

PWYLLGOR CRAFFU'R CABINET

(O Bell Trwy Teams)

Aelodau sy'n Bresennol:

Dydd Mercher, 11 Tachwedd 2020

Cadeirydd:

Cynghorydd M.Harvey

Cynghorwyr:

S.E.Freeguard, N.T.Hunt, S.K.Hunt, D.Keogh,
A.Llewelyn, S.Miller, R.Mizen, J.D.Morgan,
S.Paddison, S.M.Penry, S.H.Reynolds a/ac
A.N.Woolcock

**Swyddogion sy'n
Bresennol:**

A.Evans, A.Jarrett, H.Jenkins, S.Phillips,
C.Davies, C.Griffiths, K.Jones, N.Pearce,
H.Jones, S.Brennan, T.Davies a/ac Davies

**Gwahoddedigion y
Cabinet:**

Cynghorwyr C.Clement-Williams, D.Jones,
L.Jones, R.G.Jones, E.V.Latham, A.R.Lockyer,
P.A.Rees, P.D.Richards a/ac A.Wingrave

1. **CRAFFU CYN PENDERFYNU**

Craffodd y Pwyllgor ar yr eitemau canlynol ar agenda'r Cabinet:

Adroddiad Diweddarau a Monitro Cyllideb Refeniw Chwarter 2 - 2020-21

Cyflwynwyd Adroddiad Diweddarau a Monitro'r Gyllideb Refeniw i'r Pwyllgor ar gyfer Chwarter 2 2020-21.

Mewn perthynas â Hillside, gofynnodd yr Aelodau i Swyddogion am eglurder ynghylch y colledion a chadarnhad y byddai'r cyngor yn cael ei ad-dalu am y colledion hynny gan Lywodraeth Cymru. Nodwyd yn yr adroddiad a ddosbarthwyd bod y cyngor eisoes wedi cael ad-daliad o £467k am y cyfnod rhwng mis Ebrill a mis Mehefin; cyfrifwyd y gorwariant a ragwelwyd o £894k ar ôl ystyried yr ad-daliad.

Hysbyswyd yr aelodau fod hawliad o £2.3miliwn wedi'i gyflwyno ar gyfer ail chwarter eleni (y cyfnod rhwng mis Gorffennaf a mis Medi) ac o'r £2.3miliwn hwnnw, byddai £326,000 ychwanegol yn cael ei ddyrannu i Hillside. O ran y costau ychwanegol, sy'n dod i ychydig dros £500,000, byddai'r cyngor yn cyflwyno hawliadau i Lywodraeth

Cymru bob chwarter; fodd bynnag, byddai'r arian a dderbynnir yn dibynnu ar faint o arian yr oeddent wedi'i adael yng Nghronfa Caledi'r Awdurdodau Lleol, a byddai angen i Swyddogion adolygu a fyddai'r swm yn ddigonol i ddelio â'r gorwariant. Gofynnwyd a fyddai'n rhaid i'r cyngor ariannu'r gorwariant sy'n weddill, a dywedodd Swyddogion y gallai fod elfen y byddai'n rhaid i'r cyngor ei hariannu ar hyn o bryd oni bai fod Llywodraeth Cymru yn darparu digon o arian yn ail hanner y flwyddyn; Byddai swyddogion yn parhau i fonitro hyn ac yn mynd ar drywydd Llywodraeth Cymru. Eglurodd swyddogion, oherwydd bod llai o incwm ar gael i dalu costau sefydlog rhedeg y cyfleuster, mae hyn wedi arwain at y golled a ragwelir ar gyfer gweddill y flwyddyn.

Roedd yr adroddiad a ddisbarthwyd yn nodi bod gan y Gwasanaethau Parcio orwariant o £903,000 ac na fyddai unrhyw gyllid pellach ar gael ar gyfer colled incwm o ganlyniad i benderfyniadau polisi lleol; Gofynnodd yr aelodau am eglurder ynglŷn â hyn ac a oedd unrhyw arwydd y byddai rhagor o arian yn cael ei ychwanegu at Gronfa Caledi Awdurdodau Lleol i gefnogi Cyngorau ledled Cymru ar hyn o bryd. Nodwyd y byddai'n rhaid i unrhyw awdurdod lleol ariannu costau ychwanegol/colled incwm o ganlyniad i benderfyniadau lleol a wneir; roedd trefniadau parcio am ddim ar waith ar gyfer canol trefi yng Nghastell-nedd Port Talbot drwy fis Gorffennaf tan ddiwedd mis Awst ac yna ailgyhoeddwyd y ffioedd o 1 Medi 2020. Felly, rhwng mis Gorffennaf a mis Awst, ni fyddai Llywodraeth Cymru yn darparu unrhyw incwm ychwanegol. Yn yr un modd o ran glan môr Aberafan a lleoliadau amrywiol eraill, ailgyflwynwyd y taliadau parcio o 1 Awst 2020, felly byddai cyfnod ym mis Gorffennaf lle na fyddai Llywodraeth Cymru yn cynnig ad-daliad. Dywedwyd bod Llywodraeth Cymru yn barod i dderbyn galwadau am gyllid ychwanegol ar gyfer llai o ymwelwyr ac am yr ail chwarter roedd y cyngor wedi cyflwyno cais gwerth £181,000 am adferiad. Ychwanegodd swyddogion fod y gorwariant a rhagdybir o £903,000 ar gyfer gweddill y flwyddyn ariannol ac os bydd arian ychwanegol ar gael gan Lywodraeth Cymru, byddai rhywfaint o'r gorwariant hwnnw'n cael ei ad-dalu.

Yn dilyn hyn, mewn perthynas â chronfeydd pellach posib, nodwyd bod Llywodraeth Cymru, yn y gyllideb atodol gyntaf, wedi darparu gwerth £180+ miliwn o gyllid ychwanegol ar gyfer llywodraeth leol; roedd hyn bellach wedi'i gynyddu i £490miliwn ac roeddent hefyd wedi darparu taliadau ychwanegol, er enghraifft ymestyn Prydau Ysgol am Ddim drwy wyliau'r ysgol. Nodwyd bod £510miliwn wedi'i gynnwys ar hyn o bryd yng Nghronfa Caledi Awdurdodau Lleol a allai

barhau i gynyddu pe bai cyfyngiadau symud pellach yn digwydd ac os oedd y gallu ariannol yno i wneud hynny.

Gofynnodd yr aelodau a oedd digartrefedd wedi arwain at unrhyw effeithiau ariannol i'r cyngor yn ystod y misoedd diwethaf ac os nad oedd, a oedd swyddogion yn rhagweld y gallai wneud hynny wrth symud ymlaen. Cadarnhawyd bod digartrefedd yn rhoi pwysau ychwanegol gan fod y cyngor wedi rhoi unigolion digartref mewn llety penodol ers dechrau'r pandemig ym mis Mawrth; fodd bynnag, roedd y rhan fwyaf o'r costau ychwanegol o ganlyniad i hyn wedi'u had-dalu drwy'r hawliadau misol a gyflwynwyd. Ychwanegwyd bod y cyngor hefyd wedi bod yn gwneud ceisiadau i Lywodraeth Cymru am fuddsoddiad cyfalaf ychwanegol i alluogi gwelliannau pellach i'r gwasanaeth digartrefedd dros weddill y flwyddyn.

Mynegwyd pryderon ynglŷn â'r effaith ariannol yr oedd Hillside wedi'i chael ar y cyngor, a dywedodd Swyddogion y byddai'r cyfleuster fel arfer yn cael ei feddiannu'n llawn yn ystod y flwyddyn, fodd bynnag, o ganlyniad i COVID-19 roedd cyfyngiadau ar faint o bobl y gellid eu gosod yno, a oedd wedi effeithio ar lefel yr incwm; fel arfer ni fyddai Hillside yn cael effaith ariannol ar y cyngor.

Gofynnodd yr aelodau am ragor o wybodaeth am orwariant Theatr Frenhinol y Dywysoges; roedd yr holl theatrau wedi'u cau ers mis Ebrill 2020 ac roeddent yn annhebygol o agor cyn y flwyddyn ariannol nesaf, o ganlyniad roedd incwm wedi'i golli, er bod y cyngor wedi gwneud rhywfaint o arbedion ar gostau, gan na chynhyrchwyd unrhyw incwm oherwydd eu bod ar gau. Cadarnhawyd bod y cyngor wedi cael ad-daliad o £76,000 ar gyfer Theatr y Dywysoges Frenhinol rhwng mis Ebrill a mis Mehefin; y golled incwm net a ragwelwyd ar gyfer gweddill y flwyddyn oedd £62,000. Ychwanegodd swyddogion fod hyn yn effeithio ar bob theatr yng Nghastell-nedd Port Talbot; roedd yr effaith ar Ganolfan Gelfyddydau Pontardawe yn llai na'r effaith ar Theatr y Dywysoges Frenhinol felly ni chafodd ei chrybwyll yn yr adroddiad a ddosbarthwyd ac roedd Neuadd Gwyn wedi llwyddo i wneud cais am gymorth grant o £207,000 ar gyfer eleni i wneud iawn am eu colled incwm. Cadarnhaodd swyddogion fod y cyngor wedi cynnwys cais o fewn y £2.3miliwn ar gyfer yr ail chwarter, a'i fod yn cynnwys arian ar gyfer y tri mis ychwanegol (mis Gorffennaf i fis Medi) ar gyfer Theatr y Dywysoges Frenhinol a theatrau eraill yng Nghastell-nedd Port Talbot; ychwanegwyd ei fod yn ffrwd ariannu wahanol i'r hyn yr oedd Neuadd Gwyn wedi'i ddefnyddio.

Eglurodd Aelod y Cabinet dros Gyllid, pan grybwyllwyd gorwariant yn yr adroddiad a ddisbarthwyd, y byddai weithiau'n cyfeirio at incwm yr oedd y cyngor wedi'i golli ac nid gorwariant y cyngor yn y gwasanaeth penodol; roedd Aelod y Cabinet wedi bod mewn cysylltiad â Julie James AS ac roedd yn cyfarfod â Gweinidogion y Cabinet yn rheolaidd i drafod y materion sy'n ymwneud ag ariannu. Hysbyswyd yr aelodau hefyd fod y canghellor wedi canslo'r adolygiad tair blynedd o wariant eleni, ond y byddai'n gwneud datganiad ar 25 Tachwedd 2020.

Diolchodd y pwyllgor i'r holl staff yn y Gwasanaethau Ariannol am eu gwaith drwy gydol pandemig COVID-19.

Yn dilyn y broses graffu, roedd y pwyllgor yn gefnogol o'r cynigion i'w hystyried gan y Cabinet.

Canolfan Ymwelwyr Parc Coedwig Afan - Prosiect Porth Parc Rhanbarthol y Cymoedd

Derbyniodd yr aelodau adroddiad ar Ganolfan Ymwelwyr Parc Coedwig Afan, Prosiect Porth Parc Rhanbarthol y Cymoedd.

Gofynnwyd a allai Swyddogion ystyried ychwanegu pwyntiau gwefru cerbydau electronig at fanylion y prosiect gan y byddai'n gyfle a gollwyd i beidio â'u cynnwys. Cadarnhaodd swyddogion fod cynlluniau ar y gweill i gyflwyno o leiaf un neu ddau bwynt gwefru cerbydau trydan, ond roeddent yn gweithio ar y capasiti ar hyn o bryd gan fod angen llawer mwy o bŵer ar y pwyntiau gwefru a byddai angen goleuadau a chyfleusterau ychwanegol ar gyfer y cartrefi modur hefyd. Ychwanegwyd bod swyddogion hefyd yn gweithio ar strategaeth ehangach mewn perthynas â phwyntiau gwefru cerbydau trydan a oedd yn cynnwys eu cyflwyno i'r ardaloedd cyhoeddus ar draws y Fwrdeistref Sirol.

Mewn perthynas â'r man chwarae dynodedig, nodwyd nad oedd llawer iawn o arwynebedd i weithio gydag ef oherwydd gofynion y lleoliad, gan gynnwys bod angen iddo fod o fewn golwg i'r caffi er mwyn i oedolion fonitro eu plant; fodd bynnag, roedd chwarae antur wedi cynnwys rhai dyluniadau a fyddai'n cael eu hystyried a bydd y man chwarae yn addas i bobl anabl a oedd hefyd wedi'i gynnwys yn y dyluniad.

Gofynnodd yr aelodau a oedd disgwyliadau o ran nifer uchel yn manteisio ar y cartrefi modur ac, os felly, a ellid cynnwys cyfleusterau ychwanegol pe bai'r galw yno; nodwyd ei bod yn anodd rhagweld y nifer a fydd yn manteisio arno, ond roedd galw mawr am archebion ar

gyfer safleoedd cartrefi modur yn ddiweddar a bu ymchwiliadau o'r blaen. Cadarnhaodd swyddogion y byddent yn profi'r farchnad i weld a ellid ailadrodd hyn mewn meysydd eraill.

Gofynnwyd i swyddogion faint o gyfranogiad oedd gan yr aelodau lleol wrth gyflawni'r prosiect; bu'n rhaid datblygu'r prosiect mewn cyfnod byr o amser oherwydd y cysylltwyd â ni ym mis Hydref 2020 a oedd yn golygu nad oedd cyfnod ymgynghori helaeth a datblygwyd y manylion o brofiad y swyddogion twristiaeth yn seiliedig ar yr hyn a grybwyllwyd yn y gorffennol. Fodd bynnag, yn yr ystyr ehangach, bydd cyfle i ymgysylltu ag aelodau lleol Cwm Afan gan fod cynnig gyda Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) ynghylch prif gynllun ar gyfer Cwm Afan.

Yn dilyn y broses graffu, roedd y pwyllgor yn gefnogol o'r cynigion i'w hystyried gan y Cabinet.

2. **MYNEDIAD I GYFARFODYDD**

PENDERFYNWYD: Gwahardd y cyhoedd yn unol ag Adran 100A (4) a (5) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 o'r eitemau busnes canlynol a oedd yn cynnwys datganiadau posib o wybodaeth eithriedig, fel a ddiffinnir ym Mharagraff 14 ac Adran 4 o Atodlen 12A y Ddeddf uchod.

3. **CRAFFU EITEM/EITEMAU PREIFAT CYN PENDERFYNU**

Craffodd y pwyllgor ar yr eitem breifat ganlynol ar agenda'r Cabinet:

Dymchwel Eiddo

Cyflwynwyd adroddiad preifat i'r aelodau ar ddymchwel yr eiddo a dynnwyd sylw atynt yn yr adroddiad a ddosbarthwyd.

Yn dilyn craffu, roedd y pwyllgor yn gefnogol o'r cynigion i'w hystyried gan Fwrdd y Cabinet.

CADEIRYDD

Mae'r dudalen hon yn fwriadol wag

PWYLLGOR CRAFFU'R CABINET

(O Bell Trwy Teams)

Aelodau sy'n Bresennol:

Dydd Mercher, 13 Ionawr 2021

Cadeirydd:	Cynghorydd M.Harvey
Is-gadeirydd:	Cynghorydd S.Rahaman
Cynghorwyr:	S.E.Freeguard, S.K.Hunt, D.Keogh, S.A.Knoyle, A.Llewelyn, S.Miller, R.Mizen, J.D.Morgan, S.Paddison, L.M.Purcell, S.H.Reynolds a/ac A.N.Woolcock
Swyddogion sy'n Bresennol:	A.Evans, A.Jarrett, H.Jenkins, C.Davies, C.Griffiths, K.Jones, C.Plowman, H.Jones, N.Pearce, R.Davies, R.Turner a/ac J.Woodman-Ralph
Gwahoddedigion y Cabinet:	Cynghorwyr C.Clement-Williams, D.Jones, L.Jones, R.G.Jones, A.R.Lockyer, P.A.Rees, P.D.Richards a/ac A.Wingrave

1. CRAFFU CYN PENDERFYNU

Craffodd y Pwyllgor ar yr eitemau canlynol ar agenda'r Cabinet:

Adroddiad Diweddarau a Monitro Cyllideb Refeniw 2020-21

Cyflwynwyd Adroddiad Diweddarau a Monitro Cyllideb Refeniw 2020-21 i'r Pwyllgor a roddodd drosolwg o oblygiadau ariannol COVID-19 ar Adnoddau Ariannol y Cyngor a Chyllideb 2020/21.

Nodwyd yn yr adroddiad a ddosbarthwyd fod Llywodraeth Cymru wedi rhoi £424 mil ar gyfer colli incwm i Leoliadau'r Celfyddydau yn ystod y cyfnod rhwng mis Ebrill a mis Mehefin, a gofynnwyd sut y defnyddiwyd yr arian hwnnw. Nodwyd bod y cyngor wedi cyllidebu ar gyfer incwm drwy gydol y flwyddyn; roedd y lleoliadau wedi bod ar gau am naw mis, ac roedd staff yn disgwyl iddynt fod ar gau am dri mis olaf y flwyddyn. Soniwyd mai'r arian hwn oedd cyfanswm gwerth yr incwm y byddai'r cyngor wedi bod yn ei gynhyrchu, a oedd yn talu'r

costau felly roedd yr holl gostau wedi'u had-dalu. Ychwanegwyd nad oedd staff Lleoliadau'r Celfyddydau wedi cael eu rhoi ar ffyrlo, a'u bod wedi'u hadleoli yn lle.

Mewn perthynas â lleoliadau preswyl i blant sydd mewn perygl, nododd yr adroddiad y bu gorwariant o £385k; gofynnwyd a oedd y cyngor yn rhagweld y byddai'r angen am fwy o leoliadau preswyl yn cynyddu ymhellach. Cadarnhaodd swyddogion y bu ychydig dros ddau leoliad ychwanegol eleni; roedd y gyllideb wedi cynyddu o ddau leoliad gan fod 11 o blant wedi'u lleoli erbyn hyn ac roedd y staff yn disgwyl i'r nifer hwn aros yn debyg am beth amser. Nodwyd nad oedd y cyngor yn rhagweld angen ychwanegol am ofal preswyl a fyddai'n uwch na'r 11 a grybwyllwyd, er ei fod yn anodd asesu hyn. Roedd swyddogion yn rhagweld y byddai mwy o bwysau ar y system Plant sy'n Derbyn Gofal (PDG) o ganlyniad i effaith COVID-19; fodd bynnag, roedd disgwyl y gellid ymdrin â hyn o fewn y systemau gofal maeth, gan y byddai'r rhan fwyaf o leoliadau gofal ychwanegol mewn gofal maeth ac nid mewn gofal preswyl.

Amlygodd yr adroddiad fod cyllid Llywodraeth Cymru ar gael ar gyfer y cyfnod rhwng mis Gorffennaf a mis Mawrth, er mwyn cynyddu'r gyfradd fesul awr a dalwyd (£1 yr awr) i ddarparwyr gofal cartref a oedd yn profi costau ychwanegol oherwydd y pandemig; gofynnwyd a oedd y cynnydd mewn cyflog ar gyfer y darparwyr allanol yn unig. Nodwyd bod Llywodraeth Cymru wedi sicrhau bod gwahanol becynnau o arian ychwanegol ar gael ar gyfer gofal preswyl a gofal cartref; o ran gofal cartref, roedd y cynnydd o £1 mewn cyflogau ar gyfer y darparwyr allanol, ond byddai'r cyngor yn cael ad-daliad o £1 ar gyfer darparwyr allanol a mewnol, felly byddai'r gwasanaethau mewnol hefyd yn elwa o hyn.

Nodwyd bod gorwariant Cyfathrebu a Marchnata o £26 mil o ganlyniad i gostau ychwanegol a gafwyd oherwydd effaith COVID-19, megis arwyddion, baneri; Dim ond 25% o'r costau a oedd wedi'u hariannu gan Lywodraeth Cymru, a soniodd yr Aelodau fod y ganran hon yn siomedig. Soniodd swyddogion fod Llywodraeth Cymru wedi darparu swm sylweddol o gymorth ariannol fel y nodwyd yn yr adroddiad, ond mewn rhai achosion roeddent wedi dweud nad oeddent yn mynd i dalu'r holl gostau gan eu bod yn credu y dylai rhai o gyllidebau sylfaenol, cynlluniau wrth gefn ac adnoddau cyffredinol y cyngor gyfrannu at orwariant penodol.

Hysbyswyd yr Aelodau fod gan y Rheolwyr Gofal Cymunedol danwariant o £78 mil, a oedd yn bennaf oherwydd gostyngiad yn nifer

y taliadau a wnaed i aseswyr allanol ar gyfer asesiadau Colli Rhyddid (DoLS); gofynnwyd a oedd y rheolau ar gyfer y ceisiadau hyn wedi newid neu a oedd unigolion wedi'u hepgor yn y cyd-destun hwn, gan fod y tanwariant yn eithaf arwyddocaol. Tynnwyd sylw at y ffaith nad oedd hyn yn wir a bod COVID-19 wedi effeithio ar nifer yr asesiadau DoLS a gynhaliwyd, a adlewyrchwyd yn y tanwariant; Cadarnhaodd swyddogion y byddent yn cael gwybod manylion y rhestr aros ar gyfer yr asesiad hwn ac yn rhoi'r wybodaeth i'r Aelodau yn unol â hynny.

Yn dilyn y broses graffu, roedd y pwyllgor yn gefnogol o'r cynigion i'w hystyried gan y Cabinet.

Ymgynghoriad ar Gyllideb Ddrafft 2021/22

Cyflwynwyd Cyllideb Ddrafft ar gyfer Ymgynghoriad 2021/22 i'r Aelodau a oedd yn cynnwys cynigion cyllideb ddrafft, arbedion ariannol, gostyngiadau mewn gwasanaethau a chynigion cynhyrchu incwm; yn amodol ar gymeradwyaeth y Cabinet, cynigiwyd y byddai'r ymgynghoriad yn cael ei gynnal yn dilyn y cyfarfod ac yn para hyd at 12 Chwefror 2021.

Tynnodd y Cadeirydd sylw at y ffaith y byddai'r Pwyllgorau Craffu unigol yn cael cyfle i graffu ar feysydd o'r gyllideb ddrafft, o fewn eu cylchoedd gwaith, yn fanylach yn eu cyfarfodydd sydd i ddod.

Dywedwyd bod y cynigion a gynhwyswyd yn yr adroddiad yn ystyried y Setliad Llywodraeth Leol Dros Dro a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn y cyfnod cyn y Nadolig. Soniodd swyddogion fod yr adroddiad yn cynnig pennu cyllideb o £317m a oedd yn cynnwys defnyddio £3.1m o gronfeydd wrth gefn, ymgynghori ar gynnydd o 3.75% yn nhreth y cyngor a chynigion buddsoddi o tua £7.7m ar ben chwyddiant, yn bennaf er mwyn cyflawni'r cynnydd yn y galw am wasanaethau ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf; bydd angen gwneud rhagor o waith mewn perthynas â blynyddoedd ariannol yn y dyfodol, unwaith na fydd COVID-19 yn her mwyach ac ar ôl i Lywodraeth y DU gynnal ei hadolygiadau o wariant, gan roi lefelau ariannu dangosol i flynyddoedd ariannol dilynol.

Nodwyd bod setliad dros dro Castell-nedd Port Talbot yn chweched allan o'r 22 Awdurdod Lleol o ran cyfran ddiwygiedig o'r gyllideb gan Lywodraeth Cymru, fodd bynnag roedd gan Gastell-nedd Port Talbot naill ai'r ail neu'r drydedd gyfradd treth y cyngor uchaf yng Nghymru, gyda chynnydd arfaethedig o 3.75% ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf; Gofynnodd yr Aelodau sut roedd Llywodraeth Cymru yn cyfiawnhau hyn. Cadarnhaodd swyddogion fod Llywodraeth Cymru

wedi rhoi cynnydd setliad cyffredinol o 3.8% ledled Cymru; Roedd cynnydd Castell-nedd Port Talbot yn well na'r cyfartaledd, ar 4.2%. Tynnwyd sylw at y ffaith mai un o brif sbardunau'r fformiwla, i ddosbarthu'r £4.6 biliwn ar draws pob un o'r 22 Awdurdod Lleol yng Nghymru, oedd y boblogaeth; roedd poblogaeth Castell-nedd Port Talbot wedi gwella ychydig o'i chymharu â sefyllfa Cymru gyfan, a oedd yn un o'r newidiadau mawr a'r rhesymau pam yr oedd rhai Awdurdodau Lleol wedi elwa mwy nag eraill.

Gofynnodd yr Aelodau a ellid dylanwadu ar Lywodraeth Cymru i newid yr asesiad gwariant safonol fel rhan o'r setliad terfynol gan nad oedd yn diwallu anghenion rhai cynghorau ar hyn o bryd. Nodwyd bod hyn yn rhywbeth y gellid ymchwilio iddo ar gyfer y blynyddoedd i ddod; er mwyn gallu cael dylanwad gwell a chyfleoedd i gael gwell adnoddau. Soniwyd na fyddai'n fuddiol i unrhyw un geisio gwneud hyn rhwng nawr a'r setliad terfynol ar gyfer y flwyddyn ariannol hon.

Gofynnwyd i swyddogion roi sylwadau ar batrymau'r cronfeydd wrth gefn a adlewyrchwyd yn y ffigurau a ddarparwyd gan y Cyfarwyddwr Cyllid a'r Gwasanaethau Corfforaethol.

Y Flwyddyn Ariannol	Cau'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol	Cronfa wrth Gefn Gyffredinol fel % y Gyllideb
2018/19	£20.9m	7.4%
2019/20	£19.9m	6.9%
2020/21 (rhagolwg)	£14.6m	4.8%
2020/21 (cyllideb ddrafft)	£12m	3.8%

Esboniwyd bod COVID-19 wedi effeithio ar y rhagolwg gwreiddiol ar gyfer diwedd y flwyddyn ariannol hon (2020/21); manylwyd ar y rhagolwg newydd yn y tabl uchod. Nododd yr adroddiad rai o'r mesurau doeth yr oedd y cyngor wedi'u mabwysiadu yn ystod y blynyddoedd diwethaf, ynghyd â'r cyfraddau casglu treth y cyngor sylweddol a gyflawnwyd; roedd y cyngor wedi bod yn cyflawni cyfraddau casglu rhwng 97.9% - 98% mewn blynyddoedd blaenorol, a oedd wedi rhoi hwb i faint o arian a oedd yn cael ei gadw yn y cronfeydd wrth gefn cyffredinol. Ychwanegwyd bod hyn wedi helpu i roi'r cyngor mewn gwell sefyllfa eleni i allu cynnig, fel rhan o'r gyllideb ddrafft, ddefnyddio £3.1m arall ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf i alluogi'r cyngor i fod mewn gwell sefyllfa ariannol ar gyfer 2022/23,

pan ystyriwyd ystyriaethau pellach yn y broses o bennu cyllidebau ynghylch yr hyn a oedd yn fforddiadwy a blaenoriaethau'r cyngor.

Gofynnwyd a ellid rhannu union eiriad yr ymgynghoriad, a oedd yn mynd allan i'r cyhoedd fel y gallant ymateb, gyda'r Aelodau. Cytunodd swyddogion i ddosbarthu'r geiriad i'r Aelodau a thynnwyd sylw at y ffaith y byddai hefyd yn cael ei lanlwytho i wefan y cyngor. Rhoddwyd yr wybodaeth ganlynol i'r Aelodau mewn perthynas â nod yr ymgynghoriad, sef holiadur am broses bennu cyllideb y cyngor ar gyfer holiadur 2021/22, a'r mathau o faterion yr oedd yn mynd i'w codi:

- Mae'n cadarnhau bod buddsoddiad gros y cyngor yng Ngwasanaethau'r Cyngor tua £445m, a bod bwlch o £3.2m er mwyn wynebu cyllideb y flwyddyn nesaf
- Cyfeiriadau a dolenni i'r adroddiad a ddosbarthwyd i'r Pwyllgor (Cyllideb Ddrafft ar gyfer Ymgynghori 2021/22)
- Mae'n amlygu'r ffaith bod y cyngor yn ymgynghori ar ddefnyddio £3.1m o gronfeydd wrth gefn cyffredinol, yn cynyddu treth y cyngor 3.75% ac yn defnyddio mesurau cynilo a chynhyrchu incwm a gymeradwywyd eisoes gan y cyngor y llynedd (135 mil i'w defnyddio)
- Mae'n rhoi syniad o'r hyn yw cynnydd o 3.75% yn nhreth y cyngor ac yn gofyn i'r cyhoedd am eu barn am y cynnydd
- Mae'n esbonio'r cronfeydd wrth gefn cyffredinol ac yn rhoi enghreifftiau o ystyr cronfeydd wrth gefn cyffredinol a'r defnydd posib o'r £3.1m
- Mae'n gofyn am unrhyw awgrymiadau ar ffyrdd y gallai'r cyngor gynhyrchu incwm neu arbed arian.
- Mae'n gofyn a oedd unrhyw wasanaethau'r cyngor y mae unigolion yn credu y dylid eu diogelu, eu lleihau a/neu eu hatal yn gyfan gwbl
- Mae'n gofyn cwestiynau mewn perthynas â'r £7.7m o fuddsoddiadau yr oedd y cyngor yn eu gwneud ac a oedd y cyhoedd yn cytuno â hwy

Ychwanegwyd y byddai'r ymgynghoriad eleni ychydig yn wahanol oherwydd COVID-19; byddai'r cyngor yn annog y cyhoedd i ymgynghori ac ymateb i'r ymgynghoriad hwn drwy lwyfannau cyfryngau cymdeithasol a mesurau eraill.

Gofynnwyd a ellid ailystyried y cynnydd arfaethedig o 3.75% yn nhreth y cyngor ar ôl i'r ymgynghoriad ddod i ben, oherwydd yr effaith

ariannol sylweddol y mae COVID-19 wedi'i chael ar y cyhoedd. Dywedwyd bod yr holl Aelodau wedi'u cynnwys yn y broses o bennu'r gyllideb a'u bod yn cael eu hannog i gymryd rhan yn y broses hon drwy hyrwyddo'r ymgynghoriad i'w cymunedau a'u hannog i gymryd rhan, a chyflwyno gwybodaeth am awgrymiadau a syniadau wrth addasu, newid neu wella'r gyllideb.

Hysbyswyd yr Aelodau bod y cynnydd arfaethedig o 3.75% yn nhreth y cyngor yn is na'r dreth y cyngor a osodwyd ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol a bod y cyngor yn gwneud ei orau i werthfawrogi'r busnesau a'r unigolion hynny y mae COVID-19 yn effeithio arnynt; roedd y cyngor wedi talu £32m hyd yma mewn perthynas â grantiau busnes ers dechrau'r feirws. Ychwanegwyd nad oedd unrhyw doriadau wedi'u cynnig yn y gyllideb ac un o'r blaenoriaethau oedd gwella setliadau o fewn adrannau unigol; dyma'r tro cyntaf i'r cyngor gymryd swm sylweddol o arian allan o gronfeydd wrth gefn er mwyn gwneud iawn am y setliadau anghyfiawn a oedd wedi bod ar waith ers peth amser.

Cafwyd trafodaeth mewn perthynas â'r cronfeydd wrth gefn ac a oedd unrhyw oblygiadau yn seiliedig ar yr hyn a gynigiwyd. Dywedodd swyddogion mai swm y cronfeydd wrth gefn a ragwelwyd ar gyfer diwedd eleni oedd £14.6m (4.8%), ac os bydd y cyngor yn cael addaliadau colli incwm ychwanegol gan Lywodraeth Cymru, gall y sefyllfa honno wella; gofynnwyd yn ddiweddar i'r cyngor baratoi hawliad incwm a gollir ar gyfer y chwarter a ddaeth i ben ym mis Rhagfyr ac roedd arwyddion y gellid gwneud cais pellach ar gyfer y chwarter nesaf sydd i ddod. Nodwyd y bydd yr archwilwyr allanol am weld cynlluniau'r cyngor ar gyfer cyllideb gynaliadwy yn y dyfodol o 2022/23; nid oedd Llywodraeth y DU wedi cyhoeddi ei hadolygiad o wariant ar gyfer lefelau ariannu y tu hwnt i 2022, y gobaith yw y byddai'r wybodaeth honno ar gael ar ddiwedd yr haf/ddechrau'r hydref a bydd gwaith yn cael ei wneud gan swyddogion a'r Cabinet dros yr haf i geisio datblygu strategaethau i gael cyllidebau gytbwys o 2022/23 ymlaen. Ychwanegodd swyddogion nad oeddent yn disgwyl unrhyw heriau gan archwilwyr yn seiliedig ar y cynigion yr oedd y cyngor yn eu cyflwyno i'r Cabinet a'r cyhoedd, fel rhan o'r broses ymgynghori. Tynnwyd sylw at y ffaith bod archwilwyr allanol ac eraill wedi datgan o'r blaen fod unrhyw gyfradd o tua 3-5% yn briodol i gynghorau ei chael, a bod y gyfradd o tua 3.8% a ragwelwyd erbyn diwedd y flwyddyn nesaf yn golygu bod Cyngor Castell-nedd Port Talbot o fewn y lefel briodol honno; fodd bynnag, roedd angen gwneud gwaith ychwanegol yn ddi-oed ar gyfer 2022/23 gan na allai'r

cyngor barhau i gymryd £3.1m o gronfeydd wrth gefn o flwyddyn i flwyddyn.

Diolchodd y Pwyllgor i holl staff y Gwasanaethau Cyllid am eu gwaith drwy gydol pandemig COVID-19.

Yn dilyn y broses graffu, roedd y pwyllgor yn gefnogol o'r cynigion i'w hystyried gan y Cabinet

2. **BLAENRAGLEN WAITH**

Nododd y Pwyllgor Flaenraglen Craffu'r Cabinet ar gyfer 2020/21.

3. **MYNEDIAD I GYFARFODYDD**

PENDERFYNWYD: Gwahardd y cyhoedd yn unol ag Adran 100A (4) a (5) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 o'r eitemau busnes canlynol a oedd yn cynnwys datganiadau posib o wybodaeth eithriedig, fel a ddiffinnir ym Mharagraff 14 ac Adran 4 o Atodlen 12A y Ddeddf uchod.

4. **CRAFFU EITEM/EITEMAU PREIFAT CYN PENDERFYNU**

Craffodd y Pwyllgor ar yr eitem breifat ganlynol ar agenda'r Cabinet:

Darparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Cyflwynwyd adroddiad preifat i'r Aelodau ar Ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr.

Yn dilyn craffu, roedd y pwyllgor yn gefnogol o'r cynnig i'w ystyried gan Fwrdd y Cabinet.

CADEIRYDD

Mae'r dudalen hon yn fwriadol wag

NEATH PORT TALBOT COUNTY BOROUGH COUNCIL

CABINET SCRUTINY COMMITTEE

REPORT OF THE DIRECTOR OF FINANCE AND CORPORATE SERVICES

3rd February 2021

SECTION A – MATTER FOR SCRUTINY

WARDS AFFECTED: ALL

CONSULTATION ON 2021/22 BUDGET PROPOSALS

1. Purpose of Report

To provide Members of the Cabinet Scrutiny Committee with supplementary information regarding the 2021/22 draft budget proposals as set out in the Cabinet Report of 13th January 2021, with a view to aiding the scrutiny of those proposals. Consultation on the Draft Budget proposals is ongoing until the 12 February 2021 prior to final budget decisions taking place on the 8/9 March 2021.

2. Executive Summary

The draft budget proposals for consultation approved by Cabinet on 13th January 2021 shows a funding gap of £3.235m for the 2021/22 financial year.

The proposals included a small number of savings strategies which have already been scrutinised, consulted on and were approved by Council on 6th March 2020.

The report also detailed that a draft contribution of £3.1m from general reserves is required to balance the 2021/22 budget position.

This report sets out relevant areas for this scrutiny committee to consider as part of the consultation process.

3. Background

Neath Port Talbot Council's net revenue budget for the current year of 2020/21 amounts to £304.082m and together with grants and income from services results in a gross budget of £445m which is invested in services across the County Borough.

The following table summarises the Council's Funding and Net Budget for 2020/21.

Funding 2020/21	Budget	Budget
	£m	%
Revenue Support Grant	£177.353	58.32%
National Non Domestic Rates	£49.409	16.25%
Discretionary Rates Relief	-£0.387	-0.13%
Council Tax	£77.707	25.56%
Total Income	£304.082	100.00%

Net Budget 2020/21	Budget	Budget
	£m	%
Education, Leisure & Lifelong Learning (including Schools at £90.137m)	£116.019	38.15%
Social Services, Health & Housing	£83.281	27.39%
Environment	£39.525	13.00%
Finance & Corporate Services	£18.208	5.99%
Fire Authority	£7.891	2.60%
Capital Financing	£19.282	6.34%
Council Tax Support	£18.748	6.16%
Other including Contingency	£2.778	0.91%
Use of Reserves	-£1.650	-0.54%
Budget Requirement	£304.082	100.00%

4. 2021/22 Budget Proposals

On the 22nd December 2020 the Welsh Government (WG) published details of the 2021/22 Provisional Local Government Settlement. This shows that WG will increase its funding to Local Government by £4.651bn, a 3.8% increase on the adjusted base for 2020/21. Neath Port Talbot Council's share is £236.680m which is 6th best in Wales and an increase of £9.9m or 4.2%.

For 2021/22 the total draft funds available to run Council Services is £317m but this remains short of what is required to meet inflation, pay awards and other demand pressures which total £320.2m. Therefore there is a funding shortfall next year of £3.235m.

The Cabinet report of 13th January 2021 sets out the draft proposals to close that gap by implementing the already approved cuts/income generation of £135k, use of £3.1m of general reserves and increase council tax by 3.75% to balance the budget. Details are set out in the tables below:

Estimated increase in Budget required 2021/22

	£'000
Net Budget 2020/21	304,082
Pay Awards and inflation	6,602
Pressures	7,739
Transfers into 2021/22 settlement	186
Reverse use of General Reserves 20/21	1,650
Draft Budget Required 2021/22	320,259

Estimated total funding available 2021/22

	£'000
Net Budget 2020/21	304,082
Increase in WG Funding	9,918
Increase in Council Tax proceeds @ 3.75%	3,024

Draft Funds Available 2021/22	317,024
--------------------------------------	----------------

Draft Budget Gap 2021/22

	£'000
Total Budget Required 2021/22	320,259
Estimated Funds Available	317,024
Total Budget Gap 2021/22	3,235
Budget Gap to be funded by	
Use of General Reserves 2021/22	-3,100
Savings/Income Generation Proposals already approved	-135

5. Service Pressures

Of the £7.739m Pressures outlined above £1.75m relate to the services overviewed by this Scrutiny Committee. In addition there are £1.537m of one-off pressures which are proposed to be funded from specific reserves.

Details of these pressures are outlined in Appendix 1 of this report.

6. Savings / Income Generation Proposals

The budget proposals for 2021/22 include savings/income generation strategies totalling £135k. These have already been the subject of consultation and scrutiny as part of the 2020/21 budget setting proposal and are included in this report for information only, but will, as appropriate, be updated for timing or changes in value.

Details of proposals relevant to this Scrutiny Committee are included in Appendix 2.

7. Financial Outlook

The latest Medium Term Financial Plan position is outlined in the table below:

	2021/22	2022/23	2023/24
	£'000	£'000	£'000
Budget Gap before Directorate Savings	3,235	15,981	17,318
Cumulative Gap	3,235	19,216	36,534
FFP Reductions	-135	-176	-50
Funded from General Reserves	-3,100		
Budget Gap (gross of use of reserves) @ Jan 2021	0	18,905	17,268
Cumulative Gap @ Jan 2021	0	18,905	36,173

Members should however be aware that there are a number of factors which could impact on the Council's financial position going forward.

Due to the impact of Covid19 the Chancellor of the Exchequer has delayed his Budget Statement until 3 March 2021, with a further multi-year UK Government Spending Review announcement due later in 2021, which will inform public spending plans for the next few years. The outcome of that review will allow the Welsh Government to develop plans and hopefully multi-year funding settlements for 2022/23 and onwards.

WG also confirmed that the current settlement and specific grants exclude Covid related funding. Members will note that for 2021/22 the UK Government is providing WG with an additional £770m for Covid related costs.

Given the adverse impact that Covid19 is having on the whole of the UK economy and on Government taxes we should expect that there will be ongoing budget challenges for the next few years.

Members should note though that work is ongoing to verify whether additional budgets are required for the following items. If so they will need to be built into the final budget decisions due in March 2021:

- Legislation
- Any reduction in specific grants affecting service need
- Any changes identified as part of the final Local Government Settlement or UK Government announcements.

Continuous monitoring and appropriate changes will be made re Brexit, other economic, public spending and taxation matters including those mentioned by the Chancellor in his Budget announcement due on 3rd March 2021.

8. Opportunities and Threats for Services

The Corporate Services budget for 2020/21 total's £18.406m, this report includes savings/cuts/income generation of £50k for 2021/22 and a total of £80k for the period 2022/23 to 2023/24. Details of these savings are shown in the table below:

Division	2020/21 Revised Budget £'000	Savings Proposals		
		2021/22 £'000	2022/23 £'000	2023/24 £'000
Democratic and Corporate Services including Digital Services	8,253	50	30	50
Legal Services	2,457			
Human Resources	2,498			
Finance	3,646			
Directorate Management and Third Sector Grants	1,552			
Total	18,406	50	30	50

The savings proposed for 2021/22 to 2023/24 have already been scrutinised and agreed as part of the 2020/21 budget setting process.

Funding for unavoidable service pressures – base budget

Appendix 1 of this report details additional funding proposed for inclusion in the 2021/22 budget to deal with unavoidable service pressures within Corporate Services. Further information on these pressures are included below:

Legal and Democratic Services – £142k

- Procurement - £5k has been included to cover the full year impact of an additional post. The post was required in order to manage increased workloads in the team, primarily in relation to Social Services and Environment contracts.
- Information Governance – A pressure of £47k is included to fund an additional member of staff. This team helps to ensure that the Council complies with its legislative requirements in relation information governance and data protection.
- Property – An additional £60k has been included to fund additional staff resources required as a result of the increased workload for the team from the City Deal Programme and other development work.
- Land Charges and Legal Services - £25k and £5k respectively have been included to cover reduced income levels resulting from a change in HMRC tax liability and an increase in the rate of fees payable to the Information Commissioners Office.

Human Resources and Organisational Development – £97k

- Media – A pressure of £35k has been included to provide additional capacity for this service area which has seen unprecedented demand during the last year.
- A pressure of £27k has been included to help the Council further understand the poverty issues within the County Borough. By including this pressure in the base budget we will be able to continue to fund a system which enables the

Council to understand who is facing financial hardship and the opportunities that may exist to mitigate that.

- Corporate Policy - £35k has been included to provide increased capacity for the team. The Local Government and Elections Act 2021 is proposing a number of significant changes including amendments to the voting franchise and changes to performance management arrangements which will impact on the workload of the team.

Digital Services – £160k

- £50k and £30k have been included in relation to the increased cost of licences. The £50k is for Microsoft Licences and is due to the number of staff now working from home and therefore requiring access to more Microsoft products. The £30k relates to an increase in the cost of Computer Aided Design (CAD) package licences; as used by architects and engineers.
- A £50k pressure has been included to fund additional staff resources in order to allow the service to provide increased support for users of external IT applications. Specifically the proposal will bring together a number of activities involving the provision of support to various databases. It will remove duplication, improve resilience and free up capacity in a number of services which can then be redirected to support council priorities or converted into cashable savings to support the Council's overall budget position
- £30k has been included to develop automated processes which will replace manual repetitive work. Following Council's approval of "smart and Connected" – our revised digital strategy, we have been piloting a range of new approaches. Robotic Process Improvement in our HR team has shown there is a business case for scaling up the use of this technology across other manual and repetitive processes. This investment is expected to release capacity which can either be redirected to other council priorities or converted into cashable savings to assist the Council's overall budget position

Finance – £25k

- A £25k pressure has been included due to a reduction in income from the Department of Work and Pensions for the Housing Benefit Service.

Corporate - £1,250k

- £500k has been included to increase the Council Tax Support budget. Unfortunately since the start of the pandemic the number of people requiring Council Tax support has increased by over 500. There is also the possibility that this number will rise even further when the UK Government's Job Support Scheme (Furlough) comes to an end.
- A pressure of £250k has been included to fund the cost of pay increments arising from changes to the Green Book pay and grading structure across all Services.
- Contingency – A general contingency of £500k has been included in the base budget in order to deal with unforeseen events including the recent severe flooding.

Other - £76k

The following budget pressure relates to a service which will transfer to the purview of the Education, Skills and Culture Scrutiny Committee following the changes to senior management approved at Personnel Committee on 7th January 2021.

It is included in this report for scrutiny as the budget will be re-aligned with effect from 1st April 2021 and this will be reflected in the final budget report to Cabinet and Council in March.

- Domestic Violence - £76k has been included to provide continuity of funding for two additional Independent Domestic Violence Advisors. Unfortunately the service has seen a substantial increase in demand due partly to the Coronavirus Pandemic. These staff work with those facing the greatest risk of violence and harm. Caseloads are unsafe if these posts are not sustained.

Funding from specific reserves

Funding has been provided from the Corporate Contingency reserve for the following time limited pressures:

Safe and Well Service

£66k has been allocated to continue the provision of this service into 2021/22 as the Coronavirus pandemic continues and the most vulnerable in our communities still require ongoing support. Ongoing support for communities will, in due course, be addressed as part of the recovery planning.

Procurement

£45k per annum for two years has been provided to support the procurement team deal with a temporary increase in demand for their services. The team will be required to support new contractual arrangements in relation to Leisure, Margam Park and Waste Services.

Information Governance

An allocation of £47k per annum has been provided for two years to fund an additional member of staff to deal with information governance and data protection issues.

Other issues

A number of initiatives and developments which will impact on Corporate Services need to be monitored to ensure that both operational and financial implications are understood. These include but are not limited to:

- The Ongoing Coronavirus Pandemic in relation to demand on Council Services
- Brexit
- UK and Welsh Government Public Spending plans
- The Local Government and Elections Act 2022 including web casting; performance self-evaluation and peer reviews; and the introduction of Corporate Joint Committees (CJC's).
- The effect of Covid-19 on staff availability and health
- Loss of experienced senior staff
- Implementation of a new integrated HR / Payroll system

- The City Deal Programme
- Inclement weather including recent severe flooding
- Re-tendering of the Leisure Services contract
- Changes to the procurement and information governance regime stemming from new legislation that will come from the UK Government
- Proposed changes on the law in respect of registration services
- As the Council transitions into recovery and a 'new normal' employees and managers will require different tools and skills sets to operate in what will no doubt be a changed environment.

This is not an exhaustive list and any significant developments will be reported to this Scrutiny committee if and when appropriate.

9. Crime and Disorder Impact

The Council has a legal duty under Section 17 of the Crime and Disorder Act 1998 to carry out all its various functions with “due regard to the need to prevent Crime and Disorder in its area”.

Individual proposals are being assessed as to their impact on crime and disorder and should any specific impact be identified these will be identified against individual proposals and summarised in final proposals.

10. Integrated Impact Assessment

The Equality Act 2010 requires public bodies to “pay due regard to the need to:

- eliminate discrimination, harassment, victimisation and any other conduct that is prohibited by or under the Act;
- advance equality of opportunity between persons who share a relevant protected characteristic and persons who do not share it; and
- foster good relations between persons who share a relevant protected characteristics and persons who do not share it.”

This draft budget consultation report refers to the need to make budget savings, cuts or generate extra income of £135k in 2021/22 together with the use of £3.1m from General Reserves with a further

budget gap of £36m over the following 2 years, assuming that WG don't provide any increased funding in both years. Individual Impact Assessments for specific service reduction and income generating proposals have previously been undertaken and hence not included in this report as there are no new proposals for next year.

11. Workforce Impacts

Any impacts on the workforce are set out in this report.

12. Consultation

A public consultation will run from 13th January 2021 to 12th February 2021. The savings/income generation proposals will not be included in this consultation as they have already been consulted on and approved by Council.

13. Recommendation

It is recommended that Members review and scrutinise the proposals included in this report.

14. Appendices

Appendix 1 - - Revenue Service Pressures 2021 to 2024 & Budget Pressures funded from Specific Reserves
Appendix 2 – Savings/Income Generation proposals previously approved

15. Background Papers

Budget working papers

16. Officer Contact

For further information on this report item, please contact:

Mrs. Karen Jones – Chief Executive
Email: chief.executive@npt.gov.uk

Mr Hywel Jenkins – Director of Finance & Corporate Services
E-mail: h.jenkins@npt.gov.uk

Revenue Service Pressures & Investment 2021 to 2024

Ref	Board	Service area	2021/22	2022/23	2023/24
			£'000	£'000	£'000
CORP17	CAB	Housing Benefit Admin Subsidy Grant reductions	25	25	25
CORP19	CAB	Procurement Online Resources - Current Sell to Wales and e-tendering services possible end of WG payment delayed until 2022	0	40	0
CORP21	CAB	ICT Microsoft Licence - increased costs	50	0	0
CORP22	CAB	Procurement - full year impact from additional post provided in 2020 to manage increased Social Services and Environment contracts	5	0	0
CORP23	CAB	Local Government & Elections Act - 1 post built in to provide additional capacity. Further implications and impacts will be reviewed in year including web casting, cost of Peer Review process, CJC's/petitioning etc.	35	0	0
CORP24	CAB	Domestic violence - 2 additional Posts - due to increased caseloads due to Covid and the need for resilience in the service.	76	0	0
CORP25	CAB	Media additional posts - to improve service resilience and to deliver the service via different methods (currently funded from TTP grant)	35	35	0
CORP26	CAB	Increased cost requirements for architects and engineers (CAD) IT Design Licences	30	0	0
CORP27	CAB	IT Coordination administration - for external IT applications	50	0	0
CORP28	CAB	IT costs re automated process to carry out repetitive processing work	30	0	0
CORP29	CAB	Poverty data analysis and support	27	0	0
CORP30	CAB	Information Governance - additional member of staff to manage information governance and data protection work	47	0	0
CORP31	CAB	Land Charges - reduced income levels as a result of HMRC Tax Liability for Official Search Fees	25	0	0
CORP32	CAB	Legal Services - Data Protection Fee increase for Council and Registration Service as set by Information Commissioner's Office	5	0	0
CORP33	CAB	City Deal Property Legal Support	60	0	0

Tudalen39

Revenue Service Pressures & Investment 2021 to 2024

Ref	Board	Service area	2021/22	2022/23	2023/24
			£'000	£'000	£'000
OTH009	CAB	New Green Book pay scale additional annual cost provision	250	250	0
CONT8	CAB	Council tax support - increase in claimants following COVID19	500	0	0
CONT1	CAB	General Contingency	500	3,000	3,000
CONT7	CAB	Capital financing costs re 21st Century Schools Band B investment	0	800	0
		Total	1,750	4,150	3,025

Revenue Service Pressures & Investment 2021 to 2024

Budget Pressures funded from Specific Reserves

Ref	Board	Service area	2021/22	2022/23	Comment
			£'000	£'000	
CORP34	CAB	Procurement - additional resources to manage Leisure, Margam Park and Waste contracts for 2 years	45	45	
CORP35	CAB	Safe & Well - 2 Posts to facilitate the service in 2021/22.	66	0	
CORP36	CAB	Information Governance - 3rd member of staff to work on audit of information governance and data protection work for 2 years	47	47	
		Total from Corporate Contingency Reserve	1,437	92	The Reserve has an estimated balance of £2.221m at 31 March 2021
CORP39	CAB	Digital Services - Rewrite of Social Services system	100	100	
		Total from IT Renewals Reserve	100	100	The Reserve has an estimated balance of £761k at 31 March 2021

Tudalen41

Savings / Income Generation Previously Approved

Ref	Board	Description	Lead	Main Impacts	Net Budget 2020/21	% Savings	2021/22 £000	2022/23 £000	2023/24 £000
CORP 902	CAB	Reduce management cost - Asst Chief Exec and Digital Services	Karen Jones	Full year effect from 2020/21 of Management review following staff turnover.	8,197	0%	30	0	0
CORP 903	CAB	Digital strategy - further transformation of customer services	Karen Jones	Following success of the Digital strategy this has enabled further remodelling of customers to reflect a shift in customer volumes between face to face, online and telephone channels. This will mean a gradual reduction in face to face services. Automation of telephone calls at contact Centre Service leading to a reduction in the number of jobs. Continued since 2019.	568	4%	20	0	0
CORP 904	CAB	Income generation - info asset sponsorship - implementing the corporate communications and community relations strategy	Karen Jones	Income Generation and Digital Strategy - Introduce targeted sponsorship and advertising policy for the Council's information assets, based on ethically and commercially sound policy. The business case is being developed and is likely to require pump prime funding i.e. invest to save. Delayed due to Covid19 to 2022/23 on.	N/A	N/A	0	30	50
		Total					50	30	50

Tudalen42

DRAFT
Cabinet Scrutiny Committee
Forward Work Programme 2020/21

Date of Meeting	Agenda Item	Officer
21 October		
4 November		
11 November	(Special Budget)	
25 November		

Tudalen43

Eitem yr Agenda7

9 December	Test, Trace and Protect – update	
	Covid -19 Recovery Strategy (inclusion of Local Area Co-ordinators)	
6 January		
13 January		
3 February	Budget	
Special Meeting (Date TBC)	Public Services Board – look at the Health Board specifically and have a representative from the Health Board attend the meeting	

24 February		
8 March	(Special Budget)	
7 April		
21 April		

Items to be programmed in for future meetings

- Urgency Actions to be reported back for information

Mae'r dudalen hon yn fwiadol wag